

dr Wojciech Grabowski

Historia Stosunków Międzynarodowych – studia stacjonarne, (ćwiczenia)

Historia Stosunków Międzynarodowych jest przedmiotem poświęconym przedstawieniu historii przez pryzmat teorii stosunków międzynarodowych. Aby dobrze zrozumieć międzynarodowy charakter faktów historycznych należy wpieryw poznać mechanizmy funkcjonowania stosunków międzynarodowych. Historia stanowi zatem model a stosunki międzynarodowe narzędzie poznawcze. Dzięki stawianiu pytań zgodnie z teoriami stosunków międzynarodowych do zaistniałych faktów możliwa będzie dogłębna ich analiza, ale przede wszystkim pozwoli to na pojawienie się u studenta optyki międzynarodowej i łączenia wielu uwarunkowań wobec wydarzeń i procesów międzynarodowych.

Program 30 godzin – 15 zajęć*:

1. Wprowadzenie do Stosunków Międzynarodowych: pojęcie i nauka

- Pojęcie Stosunków Międzynarodowych
- Geneza Stosunków Międzynarodowych
- Przedmiot i podmioty Stosunków Międzynarodowych
- Stosunki Międzynarodowe a Politologia

2/3. System międzynarodowy na przykładzie Ładu Wersalskiego

- System międzynarodowy w stosunkach międzynarodowych
- Filary Ładu Wersalskiego
- Idealizm i 14 punktów Wilsona
- Liga Narodów jako system bezpieczeństwa zbiorowego
- Rywalizacja jako forma relacji między państwami
- Rola wybitnych jednostek na przykładzie Lloyd'a George'a, Georges'a Clemenceau, Woodrow'a Wilsona
- Mały Traktat Wersalski

4. Regionalizm w dwudziestoleciu międzywojennym

- Istota i specyfika regionalizmu w stosunkach międzynarodowych
- Ugrupowania regionalne w dwudziestoleciu międzywojennym (Związek Bałtycki, Ententa Bałtycka, Mała Ententa, Ententa Bałkańska)
- Polsko-francuski układ obronny z punktu widzenia geopolityki i ładu międzynarodowego
- Układ w Rapallo jako wyłom w ładzie wersalskim

5. Realizm w polityce Gustava Stresemanna

- Realizm w stosunkach międzynarodowych
- Wpływ jednostek na zmiany ładu wersalskiego
- Realizm w polityce Gustava Stresemanna
- Postanowienia i konsekwencje traktatu w Locarno
- Precedens Paktu Brianda-Kelloga

6. Ideologia w stosunkach międzynarodowych na przykładzie faszyzmu i nazizmu

- Ideologia a stosunki międzynarodowe
- Główne założenia faszyzmu i nazizmu
- Wpływ faszyzmu i nazizmu na stosunki międzynarodowe

7. Kolokwium nr 1

8/9. Polityka zagraniczna na przykładzie dyplomacji USA w dwudziestoleciu międzywojennym

- Polityka zagraniczna w stosunkach międzynarodowych
- Polityka izolacjonizmu
- Ruch panamerykański między wojnami (geneza, konferencje, założenia i efekty)
- Dyplomacja dolarowa

- Dyplomacja kanonierek
- Teoria demokratycznego pokoju
- Polityka Dobrego Sąsiedztwa

10. Konflikty zbrojne i budowanie państwa

- Konflikty zbrojne w stosunkach międzynarodowych
- Konflikty o Gran Chaco i Letycje oraz ich funkcje
- Budowanie państwa na przykładzie Kanady

11. Geopolityka a Bliski Wschód

- Rudolf Kjellen
- Bliski Wschód w koncepcjach geopolitycznych
- Przestrzeń, realizm, asymetria i region na przykładzie Bliskiego Wschodu

12. Terroryzm międzynarodowy na przykładzie konfliktu izraelsko-palestyńskiego

- Terroryzm w stosunkach międzynarodowych
- Terroryzm w konflikcie izraelsko-palestyńskim – działalność głównych ugrupowań
- Cechy wspólne państw muzułmańskich – podsumowanie

13. Daleki Wschód i Azja Środkowa w okresie międzywojennym

- Relacje radziecko – japońskie
- Agresja japońska na Mandżurię i utworzenie Mandżukuo
- Reakcja międzynarodowa na wojnę w Mandżurii
- Wojna chińsko-japońska (przyczyny i reakcja międzynarodowa)
- Afganistan i Indie w okresie międzywojennym

14. Kolokwium nr 2

Literatura:

- 1) **Dobrzycki W.**, Historia Stosunków Międzynarodowych w czasach nowożytnych 1815-1945, Warszawa 1996,
- 2) **Sierpowski S.**, Źródła do historii powszechnej okresu międzywojennego t.1, Poznań 1989
- 3) **Dobrzycki W.**, System międzyamerykański, Warszawa 2002
- 4) **(red) Bartnicki A.**, Zarys dziejów Afryki i Azji 1869-1996, Warszawa 1996
- 5) **Bartnicki A.** Traktat wersalski, Warszawa 1967
- 6) **Bartnicki A.**, Konflikty kolonialne 1869 – 1939, Warszawa 1971
- 7) **Bartnicki A.**, Egipt i Sudan w polityce Wielkiej Brytanii 1882-1936, Warszawa 1974
- 8) **Bulhak H.**, Polska-Francja. Z dziejów sojuszu 1922-1939, Warszawa 1993
- 9) **Ciałowicz J.**, Polsko-francuski sojusz wojskowy 1921-1939, Warszawa 1970
- 10) **Wituch T.**, Tureckie przemiany. Dzieje Turcji 1878-1923, Warszawa 1980
- 11) **Stępniewska-Holzer B., Holzer J.**, Egipt – stulecie przemian, Warszawa 2006
- 12) **Zdanowski J.**, Arabia Saudyjska, Warszawa 2004
- 13) **Keddie N.R.**, Współczesny Iran, Źródła i konsekwencje rewolucji, Kraków 2007
- 14) **Chojnowski A., Tomaszewski J.**, Izrael – historia państw świata w XX wieku, Warszawa 2001
- 15) **(red) Wojciechowski M.**, Traktat Ryski po 75 latach, Toruń 1998
- 16) **Zins H.**, Historia Afryki Wschodniej, Wrocław 1986
- 17) **Kołodziejczyk D.**, Turcja, Warszawa 2000
- 18) **Dziekan M.**, Historia Iraku, Warszawa 2002
- 19) **Ożarowski R.**, Ideologia na Bliskim Wschodzie, Gdańsk 2006
- 20) **Dokumenty :**
  - Pakt Ligi Narodów

- Doktryna Estrady 1930
- Pakt Brianda-Kellogga
- Deklaracja o niestosowaniu przemocy pomiędzy Niemcami a Polską 1934
- Polsko-Radziecki Pakt o nieagresji 1932
- Polityka dobrego sąsiedztwa (przemówienie Roosevelta) 1933
- Pakt Saavedry-Lamas 1933
- Pakt Czterech

Program ten stanowi przedmiot prawa autorskiego i podlega ochronie prawnej

Copyright©Wojciech Grabowski. Wszystkie prawa zastrzeżone.